Ч. 214 (15.025). Львів, середа 28. вересня 1938. Оплата почтова висловлена ґотівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіов Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Велика Британія ґарантує, що Німеччина дістане Судети,

ЯКЩО НЕ ВИСТУПИТЬ ЗБРОЙНО.

Після промови Гітлера Чемберлен виголосив [illegible] ночі таку заяву:

„Я прочитав промову німецького канцлера і дякую йому за згадки про мої зусилля, щоби вратувати мир. Не можу закинути тих зусиль, бо годі уявити собі, щоб европейські народи, які не хотять воювати, кинулись до кровавих змагань для справи, щодо якої вже у великому вступі дійшли до порозуміння.

ОЧЕВИДНО КАНЦЛЄР НЕ МОЖЕ МАТИ ДОВІРЯ, ЩО ОБІЦЯНКИ БУДУТЬ ВИКОНАНІ.

Промовляючи в імені британського уряду, вважаємо себе морально зобовязаними допильнувати, що обіцянки будуть сповнені, якщо німецький уряд погодиться на умовини і постанови перенесення влади, над Судетами на основі дискусії, не силою.

Вірю, що канцлер Гітлер не відкине цеї пропозиції, роблю її в такому самому приязному дусі, в якому приняли мене в Німеччині. Якщо Гітлер її прийме, заспокоїть німецьке бажання і обєднає судетських німців з Німеччиною без проливу крови в якійнебудь частині Европи.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД БУВ ПРОТИ МОБІЛІЗАЦІЇ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Празька радіостанція подала, що чехословацький уряд проголосив мобілізацію за згодою та апробатою Англії.

Британський офіційний комунікат заперечує цю вістку; навпаки — брит. уряд звернув чеському увагу, що чеська мобілізація може приспішити акцію інших держав і про саму мобілізацію дізнався уже по факті.

Лист президента Чехословаччини до президента Польщі

Чехословацький посол д-р Слявік доручив [illegible] през. Мосціцькому письмо від през. Бенеша. Опісля през. Мосціцький приняв мін. Бека.

НІЧОГО НОВОГО.

ПАТ повідомляє: 25. ц. м. польський посол у Празі дістав ноту з відповіддю празького уряду на польську ноту з 21. ц. м. Курєр привіз ту ноту до Варшави в год. 13.

У чеській ноті нема ніяких нових позитивних елєментів; навпаки — можна її вважати за зусилля відкликати дотеперішні обіцянки.

Чехословаччина погоджується на переговори з Мадярщиною.

Мадярський уряд невдоволений чехословацькою відповіддю

Мадярська Телеграфічна Агенція повідомляє:

[illegible] ц. м. мадярський уряд висловив надію, що чехословацький уряд, розвязуючи судетське питання, так само потрактує справу мадярської меншини.

26. ц. м. мін. Крофта заявив мадярському послові, що переговори з Англією та Францією йдуть на інших основах, як колись з меншинами, але не зважаючи на те, Прага готова приступити до переговорів з Будапештом.

Мадярські політичні кола уважають ту відповідь викрутом; Прага хоче лиш проволікти справу.

Чехи перервали залізницю Лупків-Тісна.

Чеські технічні війська перервали польську залізницю Лупків—Тісна (на Лемківщині) на [illegible] відтинку, де вона переходить [illegible] територію.

ПАТ дає до тої вістки ось такий коментар: Бездумне знищення рейок на лінії, що не має для Чехословаччини ніякого стратегічного значіння — це саботаж, це черговий неприязний акт. Зриваючи рейки, чехи не попередили польської влади.

Чому Німеччина не хоче дати ґарантій майбутній Чехословаччині?

У берлінських міродатних колах заявляють: [illegible] регулювання судетського питання Німеччина не має ніяких агресивних плянів ні претенсій супроти Чехословаччини.

[illegible] гарантій супроти майбутньої Чехословаччини Німеччина не хоче підіймати, щоб не наражуватись на війну з Польщею та з Мадярщиною, якби вони мусіли „ужити успішніших засобів", щоб здобути право самоозначення для своїх меншин у Чехословаччині.

Ще один лист Чемберлена до Гітлера.

[illegible] відбув у понеділок передполудневі наради з французькими міністрами [illegible] повною апробатою постановив вислати лист до Гітлера. Сер Вільсон відлетів у понеділок рано літаком з Льондону до Берліна, щоб передати Гітлерові лист від Чемберлена.

Історична сатисфакція.

Львів, 27. вересня 1938.

Не вспіло пройти і 20 років від тимчасового занепаду відновленої Української Держави, як ця обставина почала грати фатальну ролю в ході подій не тільки Сходу Европи, але й цілого континенту. Національно-одностайна Українська Держава з її старими культурно-европейськими традиціями та щиро демократичним ладом була все на Сході Европи головним заборолом проти ріжних деструктивних рухів ріжних азійських орд, завдяки чому ціла західня Европа могла розвиватись успішніше в господарському та культурному відношенні. Україна була теж чи не головним поставцем продуктів і сировців, необхідних для зах.-европейської промисловости з одного боку та ринком збуту для неї з другого. Крім того не де інде, а саме на українських землях уміщувався значний західно-европейський капітал (французько-бельгійський, німецький, англійський та ін.), беручи значну участь у господарській розбудові України та рівночасно даючи значні зиски власникам цього капіталу.

Московсько-большевицький режім, який у своїй міжнародній політиці кермувався виключно своїми імперіялістичними цілями, вдарив не тільки по українській самостійній державності, але також з не меншою силою по тих фінансових скупинах та й державах, що за тими скупинами стояли, які вмістили свої значні капітали саме на території України. Тим більше дивна поведінка таких держав, як Франція, що була проти самостійности України, ба, що гірше, допомагала її ворогам фінансово і збройно нищити правні та фактичні підстави української державної самостійности. Нібито єдиним правним арґументом такої поведінки чільних французьких політиків, що диктували умови версайського „миру", була та обставина, що Україна заключила „сепаратний" мир з Німеччиною. Те, що подібний мир заключила большевицька Московія, зовсім не стояло на перешкоді Франції шукати порозуміння з нею; порозуміння, яке завело французьку закордонну політику на манівці, позбавивши Францію того примату, який вона грала за час цього двацятиліття в ході світової політики і, підірвавши остаточно її значіння, як великої держави, разом з тим підірвало й ролю цілої т. зв. Ліґи Націй.

В цім відношенні не меншу помилку зробила й англійська політика, яка — не відомо з яких мотивів — побоювалася розбиття бувшої московської імперії, дарма, що саме остання загрожувала британській як своєю розкладовою політикою внутрі, так і на міжнародньому форумі.

Державно-політичний поділ Сходу та Центральної Европи, зроблений не на основі обєктивних передумовин, а лиш на основі спекулятивно-конюнктуральних і стратегічно-політичних інтересів, через творення т. зв. „буферних" (назадницьких) держав, уже наперед рішив хід цілої міжнародньої політики в цьому напрямі, що отверта світова війна в дійсности не була припинена, лише трансформована в перманентну (постійну) війну — економічну та дипльоматично-політичну. Найкраще ілюструє цю війну ціла низка післяверсайських „ріжносторонніх" міжнародніх договорів, які за всяку ціну намагалися „зберегти" та „забезпечити" мир при рівночасно напруженому зброєнні. Тим скорше і з більшою певністю та неминучістю падало „моральне" й фактичне значіння „мирових" договорів. Сьогодні заперечують уже їх практичну вартість і зобовязуючу силу не тільки покривджені держави, як Німеччина, Італія та інші, але навіть самі видатніші правники та політики, які ці договори диктували.

Ця обставина в значній мірі захитала правними підставами самостійности тих ново-повсталих держав, що їх утворено на основі договорів. А що в рівновазі міжнародніх сил право грає ролю щойно тоді, коли воно опирається на аргументах господарської та військової сили, то державно незалежне існування тих держав стало дуже ілюзоричне.

Першою жертвою тої „ситуації“ стала сама Франція, яка мовчки мусіла погодитися з обсадженням Порейнщини, другою — Австрія. Це тільки початок тої феноменальної черги. Як бачимо, Чехословаччина є тепер у перехресному вогні складної дипломатичної гри; не в кращій позиції є також Польща, якій загрожує натиск зі Сходу не менший, ніж із Заходу.

Здається, що прилюдна опінія Англії, Франції та інших держав уже переконалася в тому, що в рівновазі європейських держав **бракує самостійної Української Держави**; що існування її тим більш оправдане, що хоч-не-хоч доводиться переглядати всі на основі версайського миру штучно утворені кордони, як такі, що не відповідають ні національним скупченням, ні інтересам держав і народів, яким залежить на збереженні миру й господарської та культурної співпраці.

З великим болем і жалем ми, українці всіх земель, перенесли та перетерпіли зневагу наших найсвятіших національних почувань, образу нашої людської гідности — утрату своєї відновленої Держави. Цілих тих 20 років ятрять наші рани, повільно загоюючись. У цій утраті була найбільша трагедія нашої нації, що саме в часі свого відродження та державного усамостійнення мусіла так скоро оглядати своїми очима руїну рідної Держави під натиском зовнішніх і внутрішніх ворогів. Але... маємо повну історичну сатисфакцію саме в тому, що ця обставина фатально відбилася на цілому ході європейської політики і сьогодні це мементо стало перед очима тих держав, які раділи з нашої недолі і замість того, щоб пособляти нашому відродженню та державному усамостійненню, ставили і досі ще, засліплені своїми легкими успіхами, ставлять нам перешкоди.

Мусимо бути готові до всіх висновків, що випливають з тої історичної сатисфакції, готові морально та організаційно, щоб у слушному часі здобути наново цю страчену позицію і вже ніколи не випустили її зі своїх рук — на хосен і славу свого народу.

Т. М.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“!

Міжнароднє положення

після промови Гітлера.

Вчорашня промова Гітлера, на яку цілий культурний світ чекав нетерпляче з уваги на німецько-судетську справу, не принесла по суті нічого особливого, майже ніяких нових моментів для характеристики ускладненого положення. Німеччина — як ми вчора повідомляли — чекає до суботи на виконання своїх домагань Чехословаччиною, тобто на негайну передачу німецькій державі судетських областей з німецькою національною більшістю, далі на чехословацьку згоду перевести під міжнародньою контролею плебісцит у тих частинах країни Судетів, де є більші німецькі скупчення, та взагалі на приняття усіх німецьких вимог, що їх німецький уряд минулої неділі переслав за англійським посередництвом до Праги. Нова в промові Гітлера, до деякої міри — це його тепла згадка про Польщу як великодержаву з 32 міліонами населення і як державу з оправданими претенсіями до власного морського побережа. Звертаючись не все в рукавичках і не дуже рахуючись із дипльоматичними звичаями до президента Чехословаччини Бенеша, Гітлер при кінці своєї промови ставить йому ультимат: або Чехословаччина виконає німецькі вимоги, або Німеччина сама звільнить своїх однокровців зпід чеського панування. Отже Гітлер не лишив сумніву, що до суботи має вирішитись питання: війна чи мир?

В чехословацько-польських відносинах від учора теж небагато змінилося. По вісткам польської преси, на тешинськім Шлеську йдуть бої між польським населенням та чеськими жандармами. По сьогодні впало в бійках коло 40 чеських жандармів і невідоме число польських партизанів. Завзяття та ненависть великі по обох боках. Щоб дійти до якогось ладу з Польщею, президент ЧСР вислав літаком післанця до президента Польщі з відручним письмом. Зміст цього письма покищо невідомий, але є мабуть у ньому якісь важні пропозиції, коли президент Мосьціцький, після прочитання цього письма д-ра Бенеша, відбуває нараду з міністром Беком.

Якщо вістка париського кореспондента „Курієр-а Польск-ого“ правдива, то ситуація Чехословаччини змінилася дещо у відношенні до територіяльних претенсій Мадярщини. У Парижі — каже кореспондент „Курер-а Польск-ого“ — стало відоме, що в неділю посли румунський та югославянський відвідали чеського міністра закордонних справ Крофту і зложили йому заяви щодо обовязків, до яких почуваються уряди цих обох країн на основі договорів, які вяжуть Малу Антанту. Ці посли нібито заявили, що обі названі держави **прийдуть з допомогою Чехословаччині у випадку неспровокованої мадярської напасти.** Коли це правда, то воно означає, що бувші друзі Чехословаччини зачинають приходити до себе після першого нервового потрясення.

Також з Франції наспівають вістки, які вказувалиб на те, що французький уряд у крайности готов навіть збройно стати в обороні Чехословаччини. Французький уряд уже змобілізував десять річників. Крім того там покликали [illegible]

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

Крилос перед обективом

Це був принадливий і, здавалося, нетяжкий до виконання проєкт: зобразити у короткометражевій фільмі розкопи княжого Собору у Крилосі від самих перших початків, їх коротку історію, від самого задуму д-ра Пастернака, від першого удару джагана і лопати об тверду землю, що скривала в собі величаву таємницю минулого, аж до хвилини, коли д-р Пастернак передасть відкриту ним памятку як дорогоцінний дар нашій історії та культурі. Можна було уявляти собі такі ефектовні моменти на екрані, як шукачі натрапили на перший слід фундаментів, радість і сумніви з кожним новим метром відкритого таємничого муру, перший відкритий угол... відкриття саркофагу... кістяка княжни...

У проєктах так легко перейти межу реальности, так легко бути смілим і мати розмах! Отже чому потім не створитиб на фільмовій стяжці візії... могутньої візії княжого Галича з його життям? Бодай у кількох картинах, у вирізках, у кількох образках: князь, княгиня, лицарі-дружинники... княжна з золотим чільцем... а може і прийняття послів, нараду бояр, воєнний похід... Чи не можнаб при помочі чудодійного обективу викликати на екрані зяву живих людей зперед соток літ, бодай на кілька хвилин, на одну мить, на час від удару до удару схвильованого серця?

Меценат ще ненародженої української фільмової музи дир. С. Герасимович погодився зробити фільму. Покищо взяли лише під увагу першу, реальну частину проєкту. Друга частина захопила його не менше як нас, але... щодо другої частини знайшлося дуже багато „але“! У висліді нарад наш фільмовий оператор м-р Ю. До-р..ш узяв свою семикілеву чародійну скриньку під паху і одного погідного серпневого ранку ми оба зявились у Крилосі з запасом 300 м. фільмової стяжки.

Десять днів ми провели у Крилосі при відтворюванні ходу розкопів. Перейшли перед нашим обективом прегарні околиці Галича з численними памятками княжого минулого. Наш обектив бачив збережену досі княжу церкву св. Пантелеймона, тепер костел св. Станислава, місця, де залишились ще фундаменти інших оборонних церков і сліди монастирів, що грізним перстенем окружали галицьку столицю і види самої княжої гори, що як могутня фортеця підносить свої високі, стрімкі збіччя з долини Лукви і з ярів Мозолевого Потока. Перейшов попри нас могутній профіль подвійних і потрійних валів з ровами і численними гарматами, що ще сьогодні моглиб служити до оборони, якщо тільки спосіб воювання від тоді не був би змінився. В золотий ранок, як кожна стебелинка трави кидала ще довгу, гнучку тінь, ми бачили через „шукач“ нашого апарату, як д-р Пастернак викидав перший заступ землі з першої „сонди“ своїх розкопів. Потім з середини землі виходили один за одним на сцену переднього далекого плану ті всі фрагменти, що в цілости зложилися на сьогоднішній „Крилос“.

Ось показується з землі прекрасний зарис різьбленого капітеля, он дитина вибирає з румовища кусник розтопленого у вогні бронзу із дзвонів катедри, ось рука дослідника держить кафлеву плитку з виразним рисунком, що нагадує фрагмент тризуба.

Повільно котяться важкі тачки, навантажені грузом і камінням угору по стрімкій долині, а потім стежкою далеко на греблю. Відблискують у сонці круглі лінії мускулів, на мідь горять запалені обличчя, пружаться шиї і стегна тачкоровиків праці. Ідуть довгим рядом приковані до тачок оковами поваги і пієтизму. З дня на день росте гребля, сипана їх роботящими руками з землі і румовища, що їх вивозять з розкопів. Гребля „Орлік“.

Люди пливуть і пливуть. В будень і свято. Піші, наколесники, мотоциклями, возами, [illegible]ми, автобусами... Довгими годинами стоять з відкритими головами в подиві і захопленні. [illegible] говорити голосно — шепчуть.

— Чи можнаб побачити ту золоту бляху, що нею був кований золотий тік?

— Золоту бляху? Ні, друже! Такої не [illegible] Але подивися, чи бачиш ті золоті нитки, що [illegible]чать ці руїни з вашими серцями? Ці нитки, [illegible] же ще цінніші від золотої бляхи...

...Мабуть здалека ішов цей сліпець. Сивий поводатор вів його за руку. Сліпець [illegible] щоб позволили йому зійти вдолину до розкопів. Дотикав пальцями камяних стін, цілував саркофаг...

Чи „Крилос“ на нашій фільмовій стяжці „вдасться“ як „вийде“ і чи взагалі „вийде“ [illegible] знати. Наше завдання, як показалося, не [illegible] таке легке. Адже навіть блакитне небо з білими хмарками над Крилосом не буде на кольоровій стяжці блакитним небом з білими хмарками [illegible] Собору не буде [illegible] і колір камяної стіни [illegible] цеглястий, так, якби ще вчора лизали його [illegible] рячі язики ненаситного вогню. І сліди [illegible] стін на алябастрових плитах Собору не [illegible] схопити обективом мертвої машини. [illegible] світі обективів, що утривалювалиб на фільмовій стяжці нематеріяльні явища, еманації духа [illegible] по померклих століть. Тому наше завдання [illegible] було легке. Бо не легко утривалити [illegible] ратом те, що переживав нарід при камінних [illegible] колишньої слави, над саркофагом [illegible] шукав себе самого. А це саме є — Крилос[illegible]

—o—

служби техніків, спеціялістів і резервістів маринарки. На лінії Мажіно змасовано далекострільні гармати, а в напрямі Мецу та Штрасбурга відїхало з Парижа шість поїздів з резервістами. В Нансі видали розпорядок, щоб мешканці міста переселювалися на провінцію, подальше на заповідь і то в короткому речинці. Шеф французького генерального штабу Ґамелен знову виїхав до Льондону на наради з англійськими штабовцями.

Все те у звязку з повідомленням, що також у Англії приказано військове поготівля, є не тільки признакою до крайности напруженого міжнародного положення, але велить здогадуватися, що б. Антанта, зредукована тепер до французько-англійського союзу, не думає допустити до того, щоб Чехословаччину цілком викреслено з карти Европи. В Льондоні саме відбувається нова конференція між англійським та французьким урядом, в імени якої англійський премієр Чемберлен вислав літаком нового листа до Гітлера. Пишуть, що Чемберлен накликує обидві до поміркованости супроти чехословацької держави і радить Німеччині не перетягати струн.

Що також Німеччина не думає перетягати струн, свідчить оце місце з промови Гітлера: „Дякую п. Чемберленові за його труди. Він міг переконатися, що Німеччина хоче тільки мира і жадних територіяльних претенсій поза Судетами не має. **Нехай Чехія з іншими меншинами ладить собі, як їй подобається.** Після повороту Судетів Чехія мене більше не обходить".

В допомогу зусиллям відвернути від Европи грозу війни прийшов учора також президент Америки Рузвельт. В однозвучній телеграмі, звереній до Гітлера та Бенеша, президент Рузвельт закликає обі сторони іменем 130 міліонів американців шукати розвязки судетсько-німецького конфлікту при помочі мира, розуму, а не насильства. Покликуючись на пакт Кельоґа, Рузвельт пригадує, що зобовязання того пакту є для всіх европейських держав, які його підписали, в повній силі. Рузвельт майже благає: „Краще заключити мир перед війною, ніж після війни; якщо війна почалася, то вона принеслаб зі собою катастрофу для людської цивілізації." Рузвельт висловлює при кінці думку, що нема такого конфлікту, якого при добрій волі з обох боків не можнаб мирно зліквідувати, згідно з розумом та духом справедливости.

Закликає піти на згоду з Німеччиною в дусі вимог, що їх поставив Гітлер, також Мусоліні. Нема днини, щоб він не виголосив одної, або навіть двох змістом майже тотожних промов. Але Мусоліні, проголошуючи як союзник Німеччини свої мирові апелі, всю вину за грозу мира скидає на Чехословаччину і при цьому стає в ролі адвоката та патрона мадярського ревізіонізму.

Забезпечили себе дотепер військовими зарядженнями на всякий випадок Швайцарія, Бельгія та Голяндія, а в Румунії покінчено підготову до мобілізації. Малі держави навіть не пробують вкличати себе в хор миротворців.

Ці вістки беремо головним чином з варшавської польської преси, тому вони може трохи кульгають на односторонність. Але і з них зарисовується образ небувалої міжнародньої політичної гарячки наших днів.

Про положення на українськім Закарпатті нових вісток ніде не стрічаємо. Для ствердження факту завважуємо, що населення Закарпатської України у вчорашній промові Гітлера називалося раз „Карпаторуссен", а раз „Украінер". Слухова помилка тут виключена, а за політичну не ручимо, коли вона виходить з уст керманича третьої Німеччини.

Для упрощення мира відбулись у всіх римських святинях адораційні богослуження. Церкви були переповнені. Папа молився тоді у своїй приватній каплиці.

Дійсно — важні часи...

Становище канадійських українців до Закарпаття.

ОТТАВА, 26. 9. Українські організації в Канаді переслали на руки премієра Чехословаччини телеграму такого змісту: Закарпатські еміґранти в Канаді осуджують проєкт несправедливого та освіти й кольонізаційну систему, що має за ціль асиміляцію та змонополізування адміністрації у руках чехословацького елементу і несправедливий податковий гнет. Українці-еміґранти змагають, щоб негайно відкликати стан облоги, цензуру, терор та увільнити Закарпаття зпід чеського панування.

Чехословацька криза і кінець Версаю.

ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ У ВЕРОНІ.

Мусоліні відібрав у понеділок у Вероні дефіляду 47.000 чорних сорочок ріжних формацій, опісля виголосив на майдані промову до 100-тисячної юрби.

„Єдність між фашизмом та італійським народом — ствердив він — не була ще ніколи така повна як тепер. Італійський нарід є могутньо зорганізований, духово і матеріяльно озброєний. Темпо подій, що держать людей в напруженню, позволяють нам ставити чоло майбутньому. Слід признати й оцінити зусилля, що їх премієр Чемберлен для мирної розвязки справи Судетів, таке саме признання належиться німецькій поблажливості. Німецький меморіял не відбігає від лінії, заапробованої в Льондоні. Признаю, що колиб чехи були змушені числити на власні сили, першi призналиб, що не можуть вести боротьби, за якої вислід ніхто не може сумніватись. Від хвилини, коли історія чеської проблеми, яка має потрійний аспект: німецький, польський і мадярський, стало ясним, що вона мусить бути розвязана інтегрально. Є ще кілька днів часу, щоб найти справедливу розвязку чехословацького питання. Вірю, що Европа не схоче вхопити за меч і згоріти сама, щоби зварити гниле яйце Праги. Але як будемо втягнені в конфлікт, не будемо вагатися. Недоцільно, щоб дипльомати робили ще зусилля, щоби врятувати версайську систему. Европу, що повстала по Версаю, побудовано з повним незнанням географії та історії. Версай в агонії, його доля рішається цього тижня. Цього тижня повинна повстати нова Европа, Европа справедлива для всіх, Европа поєднання між народами. Чорні сорочки! Ви є для тієї нової Европи".

ВИБИЛИ ШИБИ ІТАЛІЙСЬКОМУ ВІЙСЬКОВОМУ АТАШЕ.

Вчора передполуднем вибили шиби в помешканні італійського військового аташе у Празі. Він зажадав поліційної охорони.

ЧЕХИ НЕ ХОТІЛИ ВПУСТИТИ БРИТІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО АТАШЕ, ЩО ВІЗ МЕМОРІЯЛ ГІТЛЕРА.

Як подає „Дрезденер Анцайґер", чеська гранична сторожа не хотіла перепустити через кордон самоходу, яким їхав брит. військовий аташе в Берліні полк. Мек Фарлен, що віз німецький меморіял до Праги. Його відсилали від одної граничної станиці до другої, аж доки він не залишив свого самоходу (що має знаки граничного корпусу) і не перейшов кордону гірською стежкою. Це припізнило доручення меморіялу на кілька годин.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМІЄР, МІНІСТР ЗАКОРД. СПРАВ ТА ШЕФ ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ВЕРНУЛИСЯ З АНГЛІЇ.

Прем. Даладіє і мін. Боне причалили в год. 16.37 на летунському майдані в Ле Бурже. Ген. Ґамелен вилетів з Кройдону в 18. годині

—o—

З польських справ.

ВИБОРИ В ТІНИ ЗАКОРДОННИХ ПОДІЙ.

Хоча вибори до польських законодатних установ на підставі славеківської ординації не викликали ентузіязму та й не викликалиб були особливого передвиборчого руху, то все-ж булаб це одна з важніших подій у внутрішньому політичному житті Польщі. Сьогодні передвиборча акція зійшла на другий плян, залишаючи перше місце подіям у Чехословаччині та польській акції у справі заользанських поляків з організацією добровольчого заользанського корпусу включно.

ППС НЕ МОЖЕ РІШИТИСЯ.

Головна Рада ППС, що відбула свої наради в минулу суботу й неділю, ухвалила резолюцію про неґативне становище ППС до теперішніх виборів. Але ця резолюція не віддзеркалює тенденцій, що нуртують у партії. Хід нарад Головної Ради свідчить про те, що ППС нерадо рішається на бойкот виборів. Між іншим цікавий реферат у цій справі на Головній Раді виголосив п. **Пужак.** Він з одного боку домагався, щоб ППС узгіднила своє відношення до виборів зі становищем Стронництва Людового, а з другого боку твердив, що не бачить для ППС перешкод взяти участь у виборах під умовиною, що уряд запевнить, що новий сойм полагодить тільки справу виборчої ординації і ухвалить буджет.

В останніх днях члени ППС пп. Арцішевський та Квапінський були на авдієнції у премієра Складковського, який — кажуть — заявив готовість загарантувати, що новий сойм займеться тільки справою виборчої ординації і буджетом.

В політичних колах є чутка, що ухвала Головної Ради ППС у справі виборів не остаточна. Остаточне рішення прийде щойно по конґресі Стронництва Людового.

ПОБИТІ ВЛАСНОЮ ЗБРОЄЮ.

Авторами теперішньої виборчої ординації до сойму і сенату були полк. Славек і проф. Л. Козловський. Тепер вони оба знайшлися в такому становищі, що якби навіть хотіли кандидувати на послів до сойму, то їх кандидатури не пролізлиб крізь „іґольне ухо", якими є виборчі колеґії. У звязку з цим проф. Козловський, який гостро розійшовся з Озоном і не має ніяких виглядів на те, що його кандидатуру затвердилиб, заявляє, що не хоче кандидувати і навіть висловлюється за абстиненцією у виборах.

Полк. Славек уперто обстоює правильність теперішньої ординації і заявляється проти виборчої абстиненції. Він навіть готов кандидувати до сойму або сенату, але мабуть його кандидатура не пройде. Полк. Славек був послом до сойму з тієї округи Варшави, де тепер міститься централя Озону. Самоуправних делеґатів до виборчої колеґії вишле комісар м. Варшави Старжинський, визначний діяч Озону. Чи ті делеґати висунуть кандидатуру полк. Славека? Можна сумніватися.

Так полк. Славек і проф. Козловський самі своєю ординацією замкнули собі доступ до сойму і сенату.

Від 1. жовтня Судети мусять належати до Німеччини.

Для Німеччини байдужа доля інших земель Чехословаччини.

ВЕЛИКА ПРОМОВА ГІТЛЄРА В БЕРЛІНІ.

Точно в 20-ій годині відкрив віче марш. Ґеріноґ, який заявив, що в цей історичний день вся Европа чекає з зацікавленням на промову вождя Німеччини. Свідомість того факту наповняє кожного німця гордістю. Як вождь Німеччини може рахувати в цю історичну хвилину на німецький нарід, так і цілий німецький нарід може полягати на своєму вождові. Коли зайде потреба за вождом стануть усі німці як один муж.

ВЕРСАЙ І ПРАВО САМООЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ.

На трибуну вийшов Гітлер. На початку промови згадав він, що перший раз у тій самій справі виступив ще 22. лютого ц. р. перед райхстаґом; тоді він висловив домагання і обіцяв сповнити його. Другий раз було це в Нірнберґу. **Нині він виступає втрете і востаннє. „Тепер говорить не ваш вождь, не людина, але ціла нація. І в цій хвилині, коли говорю, за мною стоїть цілий нарід“.**

Дальше Гітлер пояснив коротко засади німецької закорд. політики. У противенстві до демократій, Німеччина не змагає до завоювань. Німецька політика ввесь час служила виключно німецькому народові. Версайський мир опертий на праві самовизначення, сам внехтував тим правом, у Версаю ошукали безборонний тоді німецький нарід. Довгі роки підіймалася Німеччина з упадку, але тепер виросла та сила, яку всі респектують. Та Німеччина не чує ненависти до інших народів, бо німецький нарід любить мир і резиґнує з усякого реванжу.

НЕ ХОТІЛИ РОЗЗБРОЄННЯ — МАЮТЬ НИНІШНЮ НІМЕЦЬКУ АРМІЮ.

Як Гітлер прийшов до влади він перш за все зажадав рівноправности, опісля загального розброєння, далі 200.000, згодом — 300.000 війська. Ті змагання противники Німеччини відкинули; не прийняли вони пропозиції обмеження повітряних сил, усунення найважчої артилерії й повзів. Повних 2 роки відкидали всі пропозиції Гітлера. Не було ради — Німеччина мусіла збройтися.

„Тепер маємо збройну силу, якої світ досі не бачив. Міліярди мусів я віднити від уст народу, але тепер маємо найкращу зброю, якою ми горді, і яку світ шанує. 5 літ день-у-день працювали ми для дозброєння, однак я як фронтовий вояк хотів заощадити народові воєнних досвідів і тому ввесь час старався шукати шляхів мирної полагоди“.

ПОЛЬЩА І ДОСТУП ДО МОРЯ.

Колиб у Польщі правила демократія, важко було би з нею порозумітися, бо демократії це найпровожадніші носії війни. На щастя вождом Польщі була одна людина і тому пощастило на 10 літ усунути небезпеку війни.

Німеччина готова до тривкого замирення, бо розуміє, що 32-міліоновий нарід мусить мати доступ до моря.

ЗАХІДНІ СУСІДИ.

Також і з іншими націями змагав Гітлер до постійно добрих взаємин. Не якийсь інтерес, ані не фраза, але добра воля зберегти тривкий мир так, щоб ніколи не дійшло до війни, привело до того, що **Німеччина добровільно згодилася мати третину англійської фльоти**.

Кордон над Реном певний. Ніяких територіальних претенсій до Франції Німеччина не має, справа Альзації й Льотаринґії з німецького боку зліквідована; там істнує лише прикордонна смуга. Після плебісциту в Зарській окрузі обіцяв Гітлер, що хоче з Францією співпрацювати і дальше стоїть на тому становищі.

ІТАЛІЙСЬКА ПРИЯЗНЬ.

Італія має особливше щастя: її веде великий державний муж. Ми є приятелями і у світогляді і в політиці. **Мир між нами нерозривний і остаточний, ніяких граничних проблем між нами нема.** Це не фраза, але дійсність, якої **ніякі демократичні брехні не зможуть заперечити.**

СУДЕТИ — ОСТАННЄ ТЕРИТОРІЯЛЬНЕ ДОМАГАННЯ В ЕВРОПІ.

Межі уступок кінчаться там, де йде про суцільні німецькі землі. Коли Франція мала право упімнутися за своїх земляків в Альзації та Льотаринґії, то Німеччина має тимбільше право занятися долею 10-ох міліонів німців. 10 міліонів — це не дрібниця. Це четвертина населення Франції.

Є межі податливости. Я — говорив Гітлер — не мав би права називатися провідником німецького народу, колиб я не бачив долі 10-ох міліонів німців, що живуть поза Німеччиною.

Проблема Австрії розвязана, залишилась ще проблема Судетів. Вона мусить бути розвязана. Це наше останнє територіяльне домагання в Европі.

РОЛЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Перешкодою є божевільні т. зв. державні мужі, що кермують самовільно створеними т. зв. новими державами. Такою є Чехословаччина, зроджена з брехні, якої батьком був Бенеш. Ця брехня — це „чехословацька нація“. Під її панування віддано 3 і пів міліона німців, міліон мадярів, **сімсот тисяч українців,** двіста тисяч поляків. Він обіцював усім їм кантонізацію, а дав терор. Під чеським пануванням 600.000 німців мусіло покинути батьківщину; були це роки утиску, голоду, безробіття. Бенеш намагався поволі викоріняти німців зі Судетів.

Чехословаччина мала також своє „міжнародне призначення“: це була випадова брама проти німецьких господарських осередків, це був канал для пенетрації большевизму до середущої Европи. І тут сталася найбільш безсоромна річ: меншина, що кермувала державою, змушувала інші нації до вбивчої для них політики.

Цілком інакше поводиться Гітлер. В німецькім війську в кол. Австрії нема ніодного чеха, ніодин нім. вояк не служить проти своєї совісти.

ІТАЛІЯ ТА НІМЕЧЧИНА — ОДИН БЛЬОК.

Як довго має все те тривати? Вже 20 літ у державі Бенеша переслідують німців, наражують їх на безробіття; в тій державі найбільше самогубств. Цього не можуть змінити ні заперечити демократичні апостоли світу. 20 літ приглядається цьому світова демократія: вона зніиме крик, коли замкнуть де якого зрадника, але коли сотні тисяч народу нищать — тоді вони мовчать. Тих 20 літ — це роки німецької терпеливости. Ми найшли зрозуміння в Італії, яка стане рамя об рамя з нами в трудну годину. Колиж настане така пора для Італії, тоді будуть боронитися не дві держави, але один бльок.

НІМЕЦЬКА ТЕРПЕЛИВІСТЬ ВИЧЕРПАНА.

В травні заповів Гітлер, що вічна німецька терпеливість вичерпалася; тоді Бенеш обсадив Судети військом, він ще й досі хоче їх задержати. Він думає: за ним Франція, Англія, СССР, він думає, що йому нічого статись не може. Почалася найтяжча доба радикального натиску, заборон, конфіскат — аж до сучасного напруження.

ПОДЯКА ЧЕМБЕРЛЕНОВІ.

„Я вдячний Чемберленові за його працю й зусилля мирно полагодити ту болючу справу. Я тут виступав, як речник німців; цеж божевілля задержувати їх 3 і пів міліона в тому стані. **Оце німецька терпеливість скінчилася.** Наша вимога: **віддати тих німців Німеччині.“**

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ САМІ ПРИЄДНУЮТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Франція й Англія заявили, що в ту справу втрутати не будуть. А тимчасом німці зі Судетів самі приєднуються до Німеччини. Вони втікають: вже перейшло кордон 214.000 втікачів із Чехословаччини. Але тепер це мусить покінчитися. Бенеш мусить зрозуміти, що по одній боці стоїть 7 міл. чехів, по другім 75 міл. німців. Німецьке меморандум остаточне, воно вимагає тільки здійснення того, що Бенеш обіцяв. **Землі, де більшість німецька і яких населення хоче обєднання, мусять злучитися з Німеччиною.**

ПЛЕБІСЦИТ.

„Я був готов на плебісцит та на таких самих засадах, як у саарській области; я годився на міжнародню комісію і навіть на те, щоби британський леґіон обсадив на час плебісциту Судети. Я йшов ще дальше і пропонував плебісцит у цілій Чехословаччині, але й на те Бенеш не погодився.

1. ЖОВТНЯ БЕНЕШ МУСИТЬ ВІДДАТИ СУДЕТИ.

„Тепер для Бенеша витворилася нова ситуація: оце перший раз від 20-ох літ він мусить сповнити те, що приобіцяв.“

НА 1-ГО ЖОВТНЯ БЕНЕШ МУСИТЬ ВІДДАТИ НІМЕЧЧИНІ СУДЕТИ.

Бенеш спекулює: він надіється що в Англії уступить Чемберлен, а чеські дипломати стараються викликати в цілому світі [illegible] ня. Тимчасом стоять проти себе тільки дві мужі: **Там Бенеш, а тут я.** Стоять дві різні особи: тоді, як я стояв на фронті, Бенеш [illegible] по цілій Европі; тепер ситуація знов та сама.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО ПОЛЬСЬКИХ ТА МАДЯРСЬКИХ ДОМАГАНЬ.

Німеччина хоче тільки мира і ніяких територіяльних претенсій поза Судетами не має.

Нехай Чехія радить собі з іншими меншинами, як їй подобається. Після повороту Судетів, мене Чехія більше не обходить.

Моя терпеливість доведена до кінця. Бенеш має мої пропозиції, він має у своїх руках мир або війну. **Або він дасть волю німцям,** або ми волю візьмемо. Я не говорю на вітер. Чотири роки вів німецький нарід війну, чотири роки був я на фронті і ніколи не був трусом [illegible]. Тепер я буду першим вояком, а за мною [illegible] шерує цілий нарід — інакший, як в 1918 р. [illegible] пер волі німецького народу — моя воля [illegible] майбутнє — моє майбутнє. Всі німці готові на кожний **труд,** на кожну небезпеку. [illegible] Бенеш хай вибирає.

В ІМЕНИ НІМЕЦЬКОГО НАРОДУ.

Після промови Гітлера, Ґерінґ від імени німецького народу склав святочний обіт, що [illegible] як один підуть за Гітлером: „Ніколи не [illegible] риться 1918 рік. Твердо й рішуче вступить німецька нація у війну і буде боротися до останнього віддиху“.

ГАНКОВ ЗБОМБАРДОВАНИЙ.

Пресовий виділ японського [illegible] в середущому Китаю повідомляє, що [illegible] ескадра збомбардували [illegible] Ганков та знищили 12 літаків.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота, 29 (17) вересня 1888.

„ГОЛОВНА ЦІЛЬ РУСЬКОГО ВІЧА У ЛЬВОВІ“.

Заповіджене українське віче у Львові на 11-го жовтня викликало замітку у віденському півофіціяльному часописі „Прессе“, який писав: „Кілька разів заповідане руське віче відбудеться 11-го жовтня у Львові. Підписана руськими послами відозва з запросинами до участи у вічу, вже появилась. В ній представлено положення руського народу найтемнішими красками, а ціллю віча буде винайти засоби, щоб усунути нові небезпеки, що загрожують руському народові“.

„Діло“ в окремій статті представляє положення українців і наприкінці так пише:

„Руський нарід, збираючись на віча, не йде руйнувати, але йде будувати. Це, зрештою, знають добре ті, що [illegible] кличуть на тривогу і кличуть тому, щоб і далі господарка на руській землі велась по давньому. Хто-ж здорово дивиться на речі і бажає добра нашого краю, той повинен тільки радіти тим, що руський нарід хоче забрати слово, щоб висказати свої потреби і, не домагаючись чужого, упімнутись за своє. Ми нераз указували, що руська справа не дасться вже приспати, що руський нарід свідомий себе і своїх, але тільки своїх традицій, хоче в Галичині витворити сильне заборело руськости з центрифугальною силою, потрібне й необхідне і для австрійської держави і для вільної Славянщини, тим самим і для польського народу. До такої будови, а не до кривди або руйнування змагає руська душа гуманна, благородна і справедлива для всіх. Тільки до такого труду може загрітись русин і це є головна ціль руського віча у Львові“.

Сторінка без політики.

Нова жахлива зброя — бактеріольоґічна війна.

Закордонна преса вже тепер розписується багато про хід та наслідки майбутньої війни, в якій вирішну ролю буде грати хемічна зброя.

Оборона перед газами має вже відповідну схему й систематику. Держави вже випрацювали багато успішних засобів, щоб зменшити кількість жертв газової війни. Тієї оборони вчиться населення всіх европейських держав. Правда, можуть ще прийти ріжні несподіванки, нпр. якісь нові гази, але назагал люди на таку небезпеку приготовані. Та є інша небезпека, куди грізніша від трійливих боєвих газів — це бактеріольоґічна війна.

Здавалося би, що найбільше розсварене людство не поважиться на такий крок, а всеж таки детермінація, марево поразки та упокорення може й таку зброю підсунути, як це зробили були центральні держави стосуючи вперше хльор, щоб переважити терезку перемоги на свій бік.

Бактеріольоґічна зброя, як кожний інший спосіб боротьби — необчислений у наслідках. Чоловік, чи звірина від хвилини коли заразиться, аж до тієї пори коли недуга виступить, переходить із місця на місце, стрічається зі здоровими людьми. Така людина, яка нічого не знає про стан свого здоровля, стає мимовільним спричинником поширення пошесної хороби. Навіть коли така людина виздоровіє, то якийсь час ще розносить заразки. Бацилі деяких хоріб особливо небезпечні тому, що вони дуже відпорні на температуру, вогкість, або сонце. Бацилі таких хоріб надаються дуже добре до воєнного нападу.

Взагалі підчас війни дуже легке поширення пошесних недуг. Велике скупчення людей на розмірно невеликих просторах у містах, чи в полі дає дуже догідні умовини до поширення пошести.

Крім летунства, яке при допомозі спеціяльних бомб зможе заражувати простори навіть далеко за фронтом, багато лиха може накоїти диверзія, яка сягає в найдальші закутини краю.

Саме у звязку з міркуваннями на тему бактеріольоґічної війни дуже підозрілі стають масові захоріння в деяких арміях нинішних часів. Ще не так дуже давно в англійській армії масово поширювалася ґрипа. В Китаю чимраз частіше виступає чума серед частин на фронті. Індії навістила холера. Дивним дивом пошести появляються саме в найневідповідніщім часі, коли політична ситуація або деякі дипльоматичні ходи вимагають спеціяльно доброї постави армії, чи навіть цілої нації.

Такі події, хоч здавалося би, що вони повстали зовсім припадково, при ближчій аналізі умовин, в яких вони зродилися, виказують радше на продуману акцію, яка мала заломати психічно й фізично, або бодай зменшити видержливість деяких народів.

Сучасна наука й медицина знає багато способів, щоб поборювати пошести, або їх зменшити. Остаточно ефектом бактеріольоґічної диверзії можуть бути в культурніших (а не в екзотичних) тільки якісь тимчасові клопоти, що вимагали би на якийсь час великих зусиль у поборюванні пошести. Автім якби не вдалося пошестя стримати, то вона не задержалася би лиш у межах нападеної держави, але моглаб загрозити теж і напасникам.

Скотленд Ярд і бджоли.

Ми вже писали про те, що один урядовець льондонської поліції заявив, що бджоли найбільше жалять рудих та ясноволосих. Сьогодні доповнюємо цю вістку іншими подробицями.

При Скотленд Ярді є, як виявилося, експерт від бджіл. Той усіми поважаний урядовець пішов саме перед кількома днями на емеритуру. Він керував 40 літ тим, зовсім невідомим ширшому загалові, відділом льондонської поліції.

В таких великих містах, як Льондон, бджоли, що припадково залетять, можуть стати не лиш причиною більших прикрощів, але й навіть катастроф. Можна собі уявити, яке нещастя може трапитися, коли бджола вжалить у лице шофера автобусу в найбільшому вуличному русі.

Як лиш в якійнебудь дільниці Льондону запримітять новий бджіл, про це повідомляють негайно Скотленд Ярд. Тоді бджільний урядовець починає свої обовязки. Він займається ловлею комах і дійшов у цій ділянці до такої досконалости, що рідко якійсь бджолі вдалося перед ним утекти. Інша справа, що „знавець“ має гарну пасіку за Льондоном і зловлені на вулиці Льондону бджоли здебільша попадали до його пасіки.

Перед своїм переходом на емеритуру експерт поділився зі своїми товаришами досвідом, набутим за час 40-літньої праці.

Може воно й дивно, але бджоли люблять жалити рудих та ясноволосих. До темнявих та чорноволосих бджоли не мають „ніяких претенсій“. Зокрема притягають бджіл голови посмаровані бриліянтиною. Також елегантна наперфумована й напудрована жінка не може почуватися дуже безпечна.

„Живі часописи“ і... сплітки.

В Китаю істнує здавен-давна дивна професія, якою займаються виключно жінки. Ця професія виконує менш більш завдання часопису. Такі відповідні жінки відвідують ріжні доми й розповідають по них цікаві вістки з останньої доби. Значить ці жінки виконують у Китаю таку саму службу, що в нас часописи.

Правда, такі жінки, чи навіть і мужчини, що радо та оповідають найріжнородніші, іноді дуже веселі й пельні історії, є теж в інших краях. Таких жінок і таких мужчин, що мелять язиками називаємо не „живими часописами“ лиш просто таки спліткарями, чи сплітками.

Ціла ріжниця між ними та китайськими „живими часописами“ така, що в Китаю за оповіджені вістки треба платити. Крім цього такі вістки мусять бути завжди згідні з правдою, бо коли виявиться, що „живий часопис“ забрехався, „абоненти“ перестають платити.

—o—

ПОЧТОВИЙ УРЯД БЕЗ ПОЧТОВЦІВ.

У слабо заселених околицях Злучених Держав панує звичай, що для розкинених фармерів визначені спеціяльні місця, в яких складають листування адресоване до них. Фармери відбирають собі листи та залишають свої листи, які хочуть вислати. Згодом у відповідних відступах часу ті листи забирає зі скриньки листар.

У дуже слабо залюдненій околиці Англії Самфленд Дармур є скринька на листи, яка є одночасно почтовим урядом. Той „почтовий уряд“ не має вже від 50 літ зовсім урядовця, одначе сяк-так виконує своє завдання. Біля скриньки, яка міститься в невеличкім будинку, є печатка-датівник, яку кожний мусить сам собі на листі прибити. Той будинок віддалений 15 км. від найближчої оселі та лежить на висоті 600 м. над рівнем моря. Інших вісток не можна тим способом надавати, бо висилання почти залежить від нагоди. Залишений лист мусить ждати на принагідного прохожого, який вийме його зі скриньки й занесе до справжнього почтового уряду.

Буває таке, що зимовою порою і цілі місяці ніхто туди не проходить. Імовірно листи ніколи не гинуть, але адресат мусить мати таки справді немало терпцю.

ЗОЛОТА І СРІБНА ШМІНКА ДО ГУБ.

Одна париська фабрика косметиків випродукувала недавно й випустила на ринок олівці-шмінки до золочення та посріблювання уст. На цьому експерименті мабуть фабрика провалиться, бо золоті або срібні уста навіть найбільш ексцентричним парижанкам, здається, не припали до вподоби.

АКТОР, ЩО ГРАВ ЛИШ ОДНУ РОЛЮ.

Старі льондонці жалують тепер і сумують за актором Вальтером Уріджом, який помер проживши 75 літ. Урідж був незвичайно популярний в англійській столиці з приводу своїх леґендарних екстравагнацій. Від 25 літ він був чільним актором театру „Дейлі Театр“, в якому грав одну-одиноку ролю — Маджі в оперетці „Гарна дівчина з Ню-Йорку“. Хоч він мав дуже багато принаджуючих пропозицій, то залишився до кінця життя вірним одній ролі, яка дала йому славу й майно.

ЩО ВАРТ ОДИН БРИЛІЯНТ.

В англійськім містечку Стрефорд відбулася судова розправа за перстень із бриліянтом. Знавець подав таку оцінку: перстенець варт 50 зол. для заставничого уряду, 120 зол. для фабриканта, 200 зол. для золотаря і 600 зол. для такого, що купує на рати.

—o—

НЕ ВІЛЬНО УЛАДЖУВАТИ ЛОВІВ НА... ЖАБИ.

В околиці міста Квібек у Канаді проголосили заборону уладжувати лови на... жаби.

Цю оригінальну заборону спричинив острах, щоб не винищили до тла жаб, які є улюбленою ласоминкою деяких канадійців і тому теж є дуже побажаним товаром.

Українське громадянство заявляє своє становище у справі Закарпаття.

Українці Станиславова відбули 24-го вересня ц. р. нараду, на якій ухвалили у справі Закарпаття такі самі резолюції, які ухвалено на вічах у Львові. Такі резолюції ухвалили теж на спеціяльних зібраннях громадяни Тизова і Ямниці, станиславівського повіту.

Ще протиукраїнські демонстрації у Львові.

В понеділок знову повторилися протиукраїнські демонстрації у Львові. В Ринку зявилася юрба демонстрантів, але її швидко розігнала поліція, що приїхала на Ринок трьома вантажними автами крім кінного відділу. Інша частина демонстрантів побила вивіски крамниці Маслосоюзу при вулиці Томіцького.

В доповненні до вчорашньої нашої замітки про жертви протиукраїнських демонстрацій у Львові подаємо ще, що в неділю демонстранти вибили вивіски та шиби також у крамницях Маслосоюзу при вулиці Личаківській, Косцюшка та Сапіги, шиби в „Народній Гостинниці" та вивіски у крамниці „Фортуни Нової" при вул. Сапіги.

Масові арештування в Києві.

Як подає „Комуніст", у київських урядах прохарчування викрито великі саботажі, що їх виконали вороги народу. Безпосередньою причиною арештувань було те, що викрили чимало відсутніх харчів у державних магазинах.

Виарештовано цілий персонал (80 осіб) збіжевого тресту УССР „Заготзерно". Їм закидують збіжевий саботаж з метою: унеможливити вивіз збіжжа й інших харчів до Росії. (АТЕ).

—o—

Чехословацькі літаки над Польщею.

В неділю 2 чеські літаки перелетіли над польським пограниччям над Ользою.

В понеділок чеський літак літав довший час у висоті 100 м. над залізничими обектами у Скоові.

В понеділок в год. 15.07 5 чеських літаків перелетіли кордон і кружляли в околиці Рафайлової.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ПРАЗІ.

Польський уряд двічі запротестував перед чехословацьким посольством у Варшаві та зажадав виснень.

ФРАНЦІЯ МУСІЛА БИ ПОМОГТИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ...

У звязку з останньою стрічею премієра Чемберлена з канцлером Гітлером у льондонських політичних колах панує погляд, що Чемберлен намагався знайти мирний шлях до полагоди чеської справи. Все ще можна це осягнути переговорами. Німецьку вимогу передати Німеччині судетську область признали вже уряди французький, британський та чеський. Але треба брати під увагу евентуальний німецький похід на Чехословаччину. В політичних колах під походом на Чехословаччину розуміють захоплення тих територій, яких негайного відступлення не передбачив британсько-французький плян. В цьому випадку Франція мусіла би прийти Чехословаччині з допомогою і Англія мусіла би стануги по боці Франції.

ЩЕ МОЖЛИВІ ПЕРЕГОВОРИ.

Тому що канцлер Гітлер зажадав передачі Судетів Німеччині до 1-го жовтня, бо не має довіря до доброї волі президента Бенеша, премієр Чемберлен пропонує, що Англія буде відповідальна за те, щоб чехи виконали свої зобовязання точно і вповні. Це дало би можливість виминути збройний конфлікт.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Контакт зі світом удержите,** коли будете слухати радієвих передач із радіо-приймачів найстаршої української фабрики батерійних радіоприймачів Екомп, Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639 -?

— **Фарби, лякери, покости,** предмети домашнього вжитку, **косметику** поручає ф-ма **Інж. Б. Попович, Львів, Руська 16.** Великий вибір, дешеві ціни. 1987 -10

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (ч. 213) число „Діла" підпало конфіскаті за всі звіти зі суботи і неділі з віч у Львові у справі Закарпаття на цілій першій сторінці, за один уступ з початку передової статті: „Іти чи не йти?" та за цілу другу частину цієї статті і за другу половину кореспонденції з Парижа п. н. „Боротьба за Закарпаття"

— **Література наших найменших** — такий титул має гутірка, яку по українськи виголосить у середу 28. ц. м. в год. 14.25—14.35 перед львівським мікрофоном ред. Анатоль Курдидик.

— **Великі поклади крейди** відкрили в околицях Берези Картуської. Відкрита крейда знаменито надається до промислових цілей.

— **IX. зїзд фізиків Польщі** починається у Вильні в середу 28. ц. м. і протягнеться до неділі 2. жовтня ц. р. У зїзді візьме участь 218 учасників з усіх університетів.

— **Львівська хроніка.** З будки з ґалянтерійним крамом Гелі Сусман при пл. Краківській злодії забрали більшу кількість краму. — В помешканні при вул. Глибокій ч. 21 намагалася скінчити самогубством Ярослава Салевич напившись денатурованого спірту. Її відвезли до шпиталю. Причина самогубства невідома. — У загальнім шпиталю помер у понеділок 26. ц м. вечором дир. О. Трач зі Станиславова, який важко зранився з револьверу в „Народній Гостинниці".

— **Скандальною матримоніяльною** аферою Станислава Собанця, обманця з Варшави, займається тепер поліція. Він дав оголошення до голяндської преси того змісту, що молодий пристійний поляк на становищі шукає відповідної жінки. На таке матримоніяльне оголошення далося натягнути кілька богатих голяндок, які хотіли швидко вийти заміж і навязали кореспонденцію з варшавським обманцем присилаючи йому навіть свої фотографії. Собанец вимантив навіть гроші від легковірних голяндок під притокою, що їде до Гаги женитися Одначе тому, що задовго не приїзджав, одній з пошкодованих віррвався терпець і вона поїхала до Варшави, де переконалася, що під поданою адресою не мешкає Собанец. Обурена до краю голяндка повідомила про все варшавську поліцію й одночасно дала оголошення до голяндської преси з осторогою перед обманцем. Тепер до варшавської поліції напливають масово жалоби пошкодованих дівчат-голяндок, яких натягнув обманець на кількананцять тисяч золотих. За Собанцем поліція розіслала стежні листи.

— **Згоріло майже ціле село.** В Шарбську, конецького повіту, повстала пожежа в ночі з неділі на понеділок. Згоріло 15 хат і 13 господарських будинків з живим інвентарем та збіжжам, вартости понад 100 тисяч золотих. Пожежу спричинили діти, які забавлялися сірниками.

— **Маратонський біг нагого пияниці до поліції.** Антін Стефанський вийшов уже добре підхмелений з бару на Старім Місті у Варшаві. По дорозі стрінув ще двох веселих приятелів, які затягнули його на побереже Ґлянське над Вислою, стягнули з нього одіння з біллям і втікли. Стефанський швидко протверезів від зимна і зорієнтувавшись в ситуації побіг чимшвидше до комісаріяту поліції з жалобами на своїх приятелів. Поліція дійсно схопила двох грабіжників, в яких найшла одіння Стефанського. Мешканці вул. Желібожа, якою біг дуже швидко нагий пияниця до поліції, щиро насміялися з його пригоди.

— **Горять торфовища** в селі Березці, столинського повіту, на просторі 100 га. Дотепер згоріло вже 140 копиць сіна. Пожежа загрожує торфовищам на просторі 2000 га і до 1000 копицям сіна.

— **Рецепти на ревматизм зперед 400 років** знайшли французькі робітники, які працювали при відновї замку в Турнон у Франції. Між старими платвами робітники знайшли лист з 1538 р. італійського лікаря до кардинала з Турнон. Лікар радив кардиналові, який недужав на ревматизм, щоб не їв мяса і не пив вина.

— **Велитенська пожежа лісів.** Між ріками Камою та Уфою горять у Свердловській окрузі великі простори лісів і болот. Сильний вітер причинюється до поширення пожежі в округах Камки, Берманській, Стабільській, Кушвінській і інших. На допомогу вислано військо.

— **Дві залізничі катастрофи.** Недалеко Ліону вантажний самохід, що переїздив через залізничий шлях, затримався на переїзді. За хвилину надїхав другий вантажний самохід і теж затримався на переїзді залізничого шляху. Незадовго надїхав поспішний поїзд і розбив оба самоходи. Один зі шоферів згинув. — На залізничій стації Біркен у Вестфалії льокомотива розбила два вагони з особового поїзду. В катастрофі згинуло 15 осіб, а 5 є важко ранених.

— **68-мі роковини уродин короля Християна X.** святкувала в неділю 25. ц. м. ціла Данія. З цієї нагоди данський король дістав безліч гратуляційних телеграм. Крім того члени уряду з премієром і предсідники обох палат парляменту склали королеві побажання міцного здоровля.

— **Соті роковини підморського кабля,** що є одним з найбільших осягів техніки, припадають саме в 1918 р. Сто років тому в 1838 р. опатентовано в Англії винахід з підморським каблем, що уможливлював порозуміння при допомозі телеграфу. 20 років тягнулося заки заложений кабель між Англією та Америкою почав сповняти свою ролю. Першу каблограму надала з Европи до Америки англійська королева Вікторія до президента Злучених Держав Лінкольна. З цієї нагоди відбулися в Америці вуличні маніфестації, що закінчилися трагічно, де від штучних вогнів згорів нюйоркський ратуш.

— **Великий процес** відбувся в неділю 25. ц. м. у Москві. На лаві підсудних засіли: 6 [illegible] манич мануфактурного комбінату в м. Озерах [illegible] Ґринін, начальний книговод Сериков, управитель складу Котов і провідник робітників [illegible] — за протидержавну діяльність і за підпал складів мануфактури в Озері. Першим трьом підсудних суд засудив на кару смерти, а [illegible] на 15 років вязниці.

— **Бунт молодих лікарів у СССР.** [illegible] скінчило вищі медичні школи в СССР [illegible] студентів (ок). яких негайно совітський уряд вислав на Сибір і на Далекий Схід. У звязку з тим повстав формальний бунт молодих лікарів, які запротестували проти примусового [illegible] не їх на глуху провінцію. Тому [illegible] рів завела міліція на місце призначення [illegible] штувавши кількох лікарів під закидом [illegible] Арештовані відповідатимуть за протидержавну діяльність. Їм грозить кара смерти.

— **Страшний залізнича катастрофа** [illegible] 30 кільометрів на захід від Барцельони [illegible] Хеліди, де зударилися два особові поїзди [illegible] розбитих вагонів видобули дотепер 35 вбитих і коло 50 ранених.

— **Школа магазинам газових масок.** [illegible] дені горячково підготовляються до протилетунської оборони. Спеціяльні інструкції [illegible] протилетунської оборони дають вказівки [illegible] що, як поводитися підчас летунського нападу [illegible] Всі школи на передмістях Льондону [illegible] на магазини газових масок.

— **Запір.** [illegible] **на Йосифа"** [illegible]

Відозви й комунікати.

ОБІЖНИК ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ МІСТА ЛЬВОВА.

В порозумінні з Дирекцією Ревізійного Союзу Українських Кооператив Товариство Українських Кооператорів у Львові організує річне свято української кооперації для міста Львова.

В пятницю 30. вересня, в день св. Віри, Надії, Любови і матери їх Софії, що їх українська кооперація визнала своїми патронами, відбудеться в год. 8-ій рано торжествене богослужения на інтенцію української кооперації в Успенській церкві при вул. Руській.

В суботу 1. жовтня відбудуться сходини членів Товариства Українських Кооператорів у салі РСУК при вул. Техніцькій 1., в год. 5-ій пополудні, присвячені святові кооперації. В половині жовтня буде улаштована загально доступна кооперативна академія і товариська забава. Точний речинець і програма будуть оголошені пізніше.

Подаючи це до відома Хвальних Управ українських кооператив міста Львова, Товариство Українських Кооператорів просить подбати, щоб по змозі всі члени управляючих органів кооперативи враз зі службовим персоналом взяли участь у богослуженні дня 30. вересня та всі члени Товариства взяли участь у сходинах 1. жовтня.

Незалежно від того день свята української кооперації слід би відзначити в кожній кооперативі зокрема, наприклад у формі торжественного засідання управляючих органів кооперативи при участи службового персоналу, на якому булаб виголошена відповідна до хвилини промова.

Взагалі день свята кооперації треба найширше використати для скріплення кооперативної традиції та для поширення й поглиблення кооперативної свідомости серед загалу української суспільности. В тій ціли слід би організувати дільницеві кооперативні свята в окремих частинах міста Львова, відповідно до локальних обставин, можливостей і потреб кооперативного життя. Ініціятиву в цій справі повинні взяти на себе дільницеві споживчі і кредитові кооперативи по взаємному порозумінні, притягаючи до участи в організації свята і інші дільницеві кооперативи та суспільні організації. Товариство Українських Кооператорів буде служити по змозі порадами і поміччю при організації районових кооперативних свят.

Львів, дня 21. вересня 1938. р.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТОРІВ У ЛЬВОВІ.

Юліян Павликовський, голова. **Андрій Жук.,** секретар.

ХАЙ ПІСНЯ ЛУНАЄ, ХАЙ ПІСНЯ ЗВЕНИТЬ!...

Зближається пізня осінь — зима, пора пильної праці по всіх товариствах. Із молодечим запалом зачне незабаром і Товариство „Львівський Боян" дальший етап своєї праці. Бажання проводу — невпинно поглиблювати серед своїх членів культ хорового співу, невпинно плекати у відтворчій формі рідну українську пісню, найкращу квітку, що серце і душу полонює всього світу.

За два роки буде Т-во „Львівський Боян" святкувати 50-ліття свого істнування.

Щоб гідно його стрінути, провід поставив собі за мету поширити чисельно хор і піднести рівень співу до тих висот, що належаться українській пісні. І тому звертається до всіх громадян города Львова із зазивом: В кого охота, добрий голос і слух, хто любить спів, вступайте в члени Т-ва „Львівський Боян", щоб і своїм трудом причинитися до відтворення краси й чару тієї невмирущої перлини української

Ставайте з нами в ряди, щоб здійснити наші мрії!

Спільними зусиллями, точністю й дисципліною осягнемо бажану мету.

Вступайте в члени Товариства „Львівський Боян"!

Проби відбуваються кожного **вівтірка і пятниці в год. 7.30 увечорі** в домівці Т-ва, вул. Шашкевича 5, III. поверх (Мала саля Муз. Т-ва ім. Лисенка).

Нових членів приймає секретар Т-ва безпосередньо перед кожною пробою.

Львів-город, у вересні 1938.

Виділ Т-ва „Львівський Боян".

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „МАЛЕНЬКИЙ ХИЖАК".

Катерина Гепберн у комедії! Артистка, що зворушувала у ролі Марії Стуарт, що вміє стисненими нервово устами і меляхолійними очима наводити на глядачів тугу, бере участь у комедії з Ґері Ґрантом, що ніразу не усміхнеться і дивиться на світ із траґічною міною молодого вченого. Маємо перед собою природознавця, що відтворює кістяк якогось іхтіозавра, дістав препінну кістку, що є дорогоцінною ланкою у будові передпотопної потвори, і поруч нього живу, темпераментну дівчину, що закохалась на смерть у цьому поважному нудному вченому в окулярах. Учений напередодні шлюбу зі своєю асистенткою; він не може стерпіти примх і вічних скандалів своєї влізливої знайомої, а проте мусить її слухати, бо він має добре серце і хоче допомогти їй в її клопотах. Усі ці клопоти уявні, вигадані. Недібрана пара виїжджає з Ню-Йорку на село, до тітки-міліонерки, що як діяльна члениця Т-ва охорони тварин дістає в дарунку освоєного... лямпарта. Цей лямпарт, що наводить жах своїм виглядом, грає велику ролю у пригодах молодої пари. Вся комедія складається з чудернацьких ситуацій і неодна з них доводить глядачів до щирого сміху. Американці напевне сміються вдесятеро більше від нас, бо в них імовірно нерідко трапляється таке, що молода дівчина проти волі молодця, який її не хоче, виходить за нього заміж, коли впреться.

КІНО „АТЛЯНТІК": „РОБІН ГУД".

Прізвище Ероля Фліна на афішах каже загалові більше як Робін Гуда, якого він відтворює в цій фільмі. Для англійців „Робін Гуд" звучить таксамо як для нас Довбуш; це леґендарний герой, прикрашений народньою уявою впродовж століть так, що історія не може вже нині розмежувати правди від фантазії. Найкращі історичні джерела, що змальовують його постать це народні пісні, ним самим складені. Перша писана згадка про Робіна Гуда походить з 1377 р., друга з 1420. у „Правдивій шотляндській хроніці"; після цього багато згадок повторяється у баладах XV. і XVI. в. Як знаємо із Вальтер-Скотової повісти „Айвенго" його зображають як останнього великого саксонця, що бореться проти норманів при кінці XII. в. Він жив імвірно за Річарда I., Джона та Генрика III. і чи був графом чи простолюдином, що згодом за свою патріотичну боротьбу дослужився такої почести — невідомо. Леґенда про Робіна Гуда повстала щойно в першій половині XIV. в. Яка вона сильна доказом цього численні назви місцевостей, закутин, домівок з його іменем. Його пісні збережені в ріжних збірниках.

Фільма, яку маємо перед собою, використовує всі доступні матеріяли, поміщуючи дію в Шервуді між Донкастером і Ноттінґгемом. Мотив з Маріяною вплетений дуже зручно до боротьби за престіл Річарда I. проти віроломного брата Джона. Робін Гуд — оборонець покривджених, справжній шляхотний лицар, що навіть проти своїх найгірших ворогів не хоче вживати нечесних засобів боротьби. Він покладається головно на свою сміливість, зручність і довіря широкої громади вірних йому товаришів-голодранців, що скриваються з ним у шервудських лісах. Уся фільма колірова, з прегарними сценами битв, масових рухів, чудових краєвидів. Вона нагадує „Короля волоцюг" з життя поета Війона, але простіша в композиції, краще переведена. Це одна з тих фільм, що мають загальний успіх, головно серед молоді. Партнерка Ероля Фліна вже не вперше Олівія Говіленд. Є теж добрі комічні типи.

✝ Посмертні згадки.

ВОЛОДИМИР МАЦІЛИНСЬКИЙ.

Дия 20. вересня ц. р. відпровадило громадянство Бережан на вічний спочинок бл. п. інж. Володимира Мацілинського, що помер 18. 9. по довгій і тяжкій недузі, проживши 71 літ. Хоч покійний не брав участи в житті політичнім, зате не бракувало його в ніодній українській установі міста Бережан. Ніколи не відмовлявся в потребі від помочі чи то моральної чи матеріяльної. Людина твердого характеру, простолінійна, зискав у всіх пошану та любов, чого доказом був величавий похорон. В. Й. П!

ОЛЕКСАНДЕР КРОХМАЛЮК.

Олександер Крохмалюк, б. професор української державної ґімназії в Коломиї та акад. ґімназії у Львові, інжинір Лісової Академії у Відні, останньо працівник міністерства комунікації, помер як емерит у Відні дня 16. серпня ц. р. в 74. р. життя. В. Й. П!

Д-Р ДМИТРО МАРЦІВ.

Дня 18. ц. м. помер один з найкращих громадян Турки, бл. п. д-р Дмитро Марців. Був сином селянина, родом із Соколик турчанського повіту, над розвоєм якого працював до останніх хвилин свого життя. Був учнем української ґімназії в Перемишлі, яку покінчив з відзначенням. У світовій війні бореться в рядах австрійської армії майже на всіх воєнних фронтах, дістається до італійського полону, звідки по революції передістається на Вел. Україну. Бореться там з большевиками та лише чудом втікає з арештів большевицької чрезвичайки, де був засуджений на смерть. Пішком передістається до Чехословаччини, де записується в університет у Празі. Там кінчить правничі студії зі ступнем доктора прав.

У 1926 р. вертається до рідних Соколик і відтак до Турки. Стає адвокатським аплікантом і відразу кидається у вир суспільної праці в повіті. Матеріяльні умовини не дозволяють йому перевести нострифікацію чеського диплому. Покидає аплікантуру та в цілости присвячується праці у всіх народніх установах Турки. Стає секретарем і відтак начальником повітової канцелярії УНДО, від 1926 р. до останніх хвилин життя був секретарем філії „Просвіти", далі головою Пов. Кружка „Рідної Школи", секретарем у виділі Захоронки. В 1935 р. стає директором Українбанку „Сила". Дуже багато праці вложив Покійний в економічну ділянку. Від 11 літ був діяльним членом Окружного Кооперативного Комітету і головно завдяки його заходам основано в Турці в 1938 р. філію ПСК у Самборі, якої став директором. Працював також у Комітеті допомоги голодуючим та був здисциплінованим членом усіх інших повітових установ. Не було ніодного села, ніодної читальні чи кооперативи в повіті, до яких не заглянув би Покійний як делеґат установ освітніх чи кооперативних, як референт чи як бесідник. Як голова К. „Р. Ш." працював над поширюванням дитячих садків та радів їх розвоєм.

Невсипуща і ріжноманітна праця нищила здоровля Покійного, та рівночасно не давала йому навіть мінімум того, що потрібне на прожиток: жив серед крайне непригожих матеріяльних умовин, одначе не нарікав ані не зневірювався цим ніколи. Була це людина глибоко віруюча, хрустального характеру, що все мала на оці добро загальне, а не особисте. Тому все громадянство Турчанщини його шанувало й любило.

Доказом цього був похорон його тлінних останків дня 20. ц. м. в Турці, в якому взяло участь 25 священників (в тому 4 деканів) і понад 200 делеґатів від освітніх та економічних установ з повіту. Несено 42 вінки від установ, за труною поступали маси народу. Такого похорону Турка ще не бачила. Над могилою прощали Покійного: о. Адріян Левицький від парохії та освітніх установ, д-р Василь Бабій від б. старшини УГА, УНДО і каси „Сила" та дир. Бородайко від ПСК у Самборі.

Вічна память заслуженому громадянинов.

АНТІН БАСАЙ.

Антін Басай, ем. залізничий урядовець, довголітній передплатник „Діла", помер по довгій та важкій недузі 20. вересня ц. р. в 73. році трудолюбивого життя в Раві Руській. Похорон відбувся в четвер 22. вересня на місцевий цвинтар. В. Й. П.!

Альокоголізм стелить ліжко сухоті.

ТЕАТРИ.

Міський Театр.

Вівторок 27. 9. вистави нема.
Середа 28. 9. вистави нема.
Четвер 29. 9. „Галузка розмарину" — прем'єра.
П'ятниця 30. 9. „Галузка розмарину".
Субота 1. 10. „Галузка розмарину".

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:
28. 9. Тетяна Сусвина.
29. 9. Безталанна.
30. 9. Мазепа.
1. 10. Гейша.
2. 10. Перфуми моєї жінки.
3. 10. Гетьман Полуботок.

СТРИЙ:
Сала Нар. Дому: 4. 10. Пісня Бескиду.
Сала Євангелицька: 5. 10. Гейша.
6. 10 Безталанна.

СІНЕВІДСЬКО ВИЖНЕ:
7. 10. Пісня Бескиду.
8. 10. Мазепа.
9. 10. Гетьман Полуботок.

СКОЛЕ:
10. 10. Пісня Бескиду.
11. 10. Гейша.
12. 10. Мазепа.
13. X. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави"; „Пліч о пліч".
АПОЛЬО: „Львові всемогутньої даму".
АТЛЯНТИК: „Робін Гуд" з Еролом Флінном.
БАЛТИК: „Остання сальва", „Парада кроків Варшави".
ВАНДА: „Не забудь мене" і „Тобога".
ҐРАЖИНА: „Перес" на осн. Родзевичівни.
ЕВРОПА: „Павел і Гавел".
КАСІНО: „Маленький князь" (Катерина Гепборн).
КОПЕРНИК: „Друга молодість".
МАРУСЕНЬКА: „Матінка" (Молі Піккон).
МЕТРО: „Несподівана година".
МІРАЖ: „Два дні кохання", „Так кінчиться кохання" (з Пандею Несслі).
МУЗА: „Еспанський мотель".
ПАЛЯС: „Професор Вовчур".
ПАКС: „Кар'єра" з Мартою Еґерт, „Безбожні" з Патом і Паташоном.
РАЙ: „Коханок під Раштавицями" і додатки.
РІЯЛЬТО: „Сліпий заулок" (Сильвія Сідней).
РОКСІ: „Переможний бій".
СВІТ: „Безодня гроші", „Метт Шмелінг-Луїс".
СТИЛЕНЕ: „Я помилив" і ревія.
ТОН: „Шлях у невідоме", „Дочка Шангаю".
УТІХА: „Вошвара" і ревія.
ХИМЕРА: „Поезьмар із Великости".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська)
„Світова війна 1914—1918".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
Індія — Цейльон — Мадрас — Кольомбо.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 28. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Перше сніданок при музиці, пл., 11.00 Для шкіл: „Як мала Ґануся з мурів чительної спала", авд. для молодших дітей, 11.25 Пісні у вик. Вероніки Дзіді, пл., 12.00 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл., (Ой рано, рано курочки піли, Кошиць: Зашуміла ліщинонька у супр. бандури, Тарасова ніч у супр. бандури. Добрий вечір, оркестра)** 14.35 Народній танок, із пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Троє пісні, троє слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Секстет, 16.45 Військ. аспект, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Розр. музика з пл., 17.35 Гальо, псір! 18.00 Кільно струї зуживає моя електрична лампа, 18.10 Віольончелевий ресітал у супр. форт., 18.45 „Невідома країна" фрагм. із книжки Софії Коссак, 19.00 Пісні у вик. Рессер-Стожевської в супр. форт., 19.20, 20.50 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт, орх., тенор, два фортепіяни, сопранка; у перерві: „Весела чвертьгодинка", 20.40 Вечірній денник, 20.55 Значіння лісового господарства для малоземельного хлібороба, 21.10 Шопенівський концерт у вик. Генр. Штомпки, 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Пісні з плит, 23.00 Останні вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з плит (надає Варшава II.).

Четвер, 29. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.5 Розр. музика, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Веселе добридень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для шкіл: „Як це давно бувало" муз. поранок для всеїх шкіл, форт., сопран, 11.25 Камер. мініятури з пл., 12.00 Полуднева авдиція, 14.00 Легкі пісеньки з пл., 14.15 Скрипковий ресітал Генр. Очереда у супр. форт., 14.35 Гимни ріжних народів, пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Пішов Марко на ярмарок" авд. для молодших дітей з пісеньками, 15.30 „Чорний Матвій" фрагм. повісти Вал. Лозинського, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Чайковський, з пл., 16.15 У шлюсарській робітні, авд. для шкільної молоді, 16.25 Крайслер грає, пл., 16.45 Шлях до проступку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика з пл., 17.40 „Комедія помилок" Г. Сєнкевича, 17.55 Гальо, псір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Пісні у вик. Віт. Мишковського в супр. форт., 18.30 Театр Уяви: „На срібному весіллі", 19.00 Форт. ресітал, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Щасливої дороги" розр. концерт у вик. орх., сопран, тенор; у перерві „Передія для подорожних із поеми" скеч, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Актуальність, 21.10 „Із рідних країв" муз. авд., оркестра мандолінистів, муж. вок. квартет, 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 „У ритмі танку", музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.15 до 23.55 Легка і танк. музика з пл. (надає Варшава II.).

П'ятниця, 30. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика у вик. сільської орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добридень наймолодшим: оповідання М. Конопницької та плити вибрані дітьми, 11.00 Для шкіл: „Пан Заглоба як лірник" фрагм. із „Вогнем і мечем" Г. Сєнкевича, 11.30 Форт. твори Брамса, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві з год. 14.30 Спортова гутірка, 15.10 збіжева та товарова біржа, 15.15 „Кривоклацький приятель", оповідання для дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. орх., 16.45 „Трускавець" фейлетон, вик. Марія Домбровська, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт солістів: форт., сопр., 17.55 Спортові вістки, 18.00 Кільки струї зуживає моя лямпа, 18.10 Концерт солістів: спів, альтівка, форт., 18.45 Літературні новини, 19.00 Форт. твори Луції Дреге-Шілевої у вик. компоситорки, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Гротески та стрази" розр. концерт у вик. орх., спів і інстр. квартет, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Програмова ревера, 21.10 „Калейдоскоп" розр. концерт у вик. сальон. орх., сопран, ревелерси, форт., муз. конферансієрка, 21.50 Спортові вістки, 22.00 Симфонічний концерт у вик. орх., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танкова музика з плит (надає Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 28. вересня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Кантата на тему кондукт. пісень, 17.45, 18.00 Улюблені увертюри та вальси, 18.40 Оповідання, 19.00 Розр. концерт, 20.10 З цитрою та гармонікою, концерт, 20.45, 21.00 Орх. концерт, кларнет, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30, 21.00 БУДАПЕШТ 12.30 Циг. музика, 17.30 Орх. концерт, 18.40 Форт., 19.15 Мадяр. нар. вечір, 21.20, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 12.15 Розр. концерт зі Швеції, 14.10 Розр. музика, 18.40, 19.00 Весела авд., 20.10 Концерт військ. орхестр, КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 З днів Божаратів, монтаж, ЛІПШІЦІ 19.30, 20.00, 21.00 „Ле фіґаро джардиніера" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15, 19.30, 21.00 Розр. музика, 21.40 Сценка, 22.00 Комедія, опісля танк. музика, ПАРІЖ ПТТ 20.30, 21.00, 22.00 „Ль Опера ді Гет" муз. комедія Мільоди, ПРАГА 17.00 Концерт орх., скрипка, 18.00 Популярний концерт, 20.25, 21.00 „Святий Вацлав" орат. Ферстера, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 19.00 Форт., 19.15 Пісні, 20.30 Бетовенові сонати на вюл. і форт., 21.00, 22.00 „На паризькій хвилі" муз. розр. програма, РИМ 17.15 Віол., форт., 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Китиця пісеньок, 21.50, 22.00 Симф. концерт.

Четвер, 29. вересня 1938.

БЕРЛІН 16.40 Німецькі пісні, 17.10 Новеля, 17.30, 18.00 Розр. музика, 19.45 Вечірній гомін, 20.10, 21.00 Весела муз. мандрівка, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 21.30 Арії та пісні, БУДАПЕШТ 12.00 Легка музика, 17.30 Циг. музика, 18.30 Спів, 19.20, 20.00 Військ. орх., 22.00 Концерт смичк. кварт., ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 10.30, 12.00, 16.00 Розр. музика, КЕНІГСБЕРҐ 19.00, 20.00, 21.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.15, 18.45 Вістки, 18.25 Декламації, 18.35 „Ужгород спить" новеля, ЛІЛЬ 20.00, 21.00, 22.00 „Чар вальса" оп. О. Штравса, МІЛЯНО 17.15, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля танк. музика, ПРАГА 17.40 Смичк. квартет, 18.20 Сальон. муз., 21.15 Чеські оп. мельодії, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 19.30 Для молоді, 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.15 Скрипка, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Фаворита" оп. Доніцетія.

П'ятниця, 30. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Довкола світа, розр. концерт, 19.45 Вечірній гомін, 21.00 „Гарна пригода" комедія Де Кавнета, БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 15.30, 22.55 Циг. муз., 17.30 Сольо на флєті, 18.00 Форт. дуети, 20.00, 21.00 Оп. мельодії, ВІДЕНЬ 15.30 Співає Вен. Дажі, 16.00, 17.10 Концерт із Ґрацу, 17.00 Пісні, 18.00 Пісні та музика, 18.50, 19.00 Пісні й танки женців, 20.10 Веселий муз. вечір, 22.30 Легка і танкова музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, 22.30 Квартет оп. 33, ч. 3. Гайдна, 23.00, 24.00 Твори Бетовена, Шпора та Регера у вик. орх. і сол., КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон вуйка з Мараморошa, 18.10 Орх. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт на арфі, 21.00 Концерт хору, 21.50, 22.00 Розр. концерт, ПРАГА 16.10 Вок.-інстр. концерт, 16.45 Пісні, 18.20 Орх. концерт, 21.25 Тріо Двожака, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 (у перерві комунікати), 22.00 Театр Уяви: „Паніка" драма Стті та Малярда, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Комедія, 21.50 Форт., ШТУТҐАРТ 20.15, 21.00 „Паяци" оп. Леонкавала, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Чорний Перо" оп. Гайоса.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"
Львів, дня 28. вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·60 зол.
молоко 14—15 сот.
1 кг. яєць 130—1·35 зол.
Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошені шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 450.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.